

Forfatter: Schandorph, Sophus

Titel: Udrag fra FRIGJORT (1896)

Citation: Schandorph, Sophus: "Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905", i Schandorph, Sophus: *Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905*, 1904-05, s. 341. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schandorph08-shoot-idm140271715669712/facsimile.pdf> (tilgået 18. maj 2024)

Anvendt udgave: Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905

Saa gennød han hendes varme, faste Haandtryk, den berusende Duft, han syntes udgik fra Haarets tætte Masse.

— „Og jeg hader jo Syngepiger som Pesten! Maaske hun er hellig endnu! Ptøj . . . Naa, og selv om hun blev, hvad man kalder Kunstnerinde! . . . „Elsebet, gaa ind og sy paa Din Ramme, det er nok saa godt!“ — Ak ja! Jeg har i Grunden hele den forsmaaede Kærligheds Had til Musikens og Sangens Gudinde! Jeg vil ikke lade mig fange igen i den forbandede Kokettes Garn! Lad mig hellere tulle amerikansk Olje i disse Bondebæster! Det driver dog maaske lidt Hellighed ud af dem.“

Han, den radikale Demokrat — og det var han endnu i Theorien — var nu nær ved at holde med Luther, at man skulde slaa Bønderne ned som gale Hunde, naar de blev heffige ligesom Gendøberne i Westfalen.

Da han fik tændt Lys i sin Stue, fandt han paa Bordet en Bog i Korsbaand. Det var et Hefte af et Værk over Filosofiens Historie, som han havde subscriberet paa. Han tog straks fat paa den. Han var ikke særlig filosofisk anlagt, og Læsningen faldt ham svær. Men Arbejdet jog Grillerne ud af hans Hjerne og erstattede dem med Tanker. Han følte sig klarere og løftet, især da han naaede gennem Afsnittet om Macchiavelli.

— Det er et Mandfolk! sagde han og læste højt Macchiavellis Ord:

„Overalt hvor der skal tages en Beslutning, af hvilken Statens Velfærd afhænger, maa man ikke lade sig standse af Hensyn til Retfærdighed eller Uretfærdighed, Menneskelighed eller Grusomhed, Ære eller Vægere, men med Bortseen fra alt andet holde sig til det, der kan frelse Staten og hævde dens Frihed.“

Og han slog i Bordet:

— Lad Onkel Hald sige, hvad han vil . . . jeg vil hævde min lille Organismes Frihed. Jeg skriver et afslaaende Svar.

Han skrev til Kaptejn Hald, læste videre, følte sig mere og mere sægget til at stræbe op mod den italienske Renaissances Tænkere i Hensynsløshed.

Da han laa i Sengen, lo han ad sig selv.

— Jeg troede s'gu dog, jeg havde overstaaet mine Børnesygdomme. Nej, gamle Ven, skriv Dine Recepter . . . og bild Dig ikke ind, at Du er en Mand af Bronze.

Han tænkte atter paa Almas faste Haandtryk og taknemmelige Blik, sagde forgæves:

— Hvad Fanden kommer dette Pigebarn mig ved? Hun er